

Kazanie Pielgrzymka MN i ET

06.06.2021 Góra św. Anny

Liebe Schwestern und Brüder in Christus! Zum 25-ten Mal versammeln wir uns am St. Annaberg als die Nationalen und Ethnischen Minderheiten – um an unserer Jahreswallfahrt teilzunehmen. Sie trägt das Motto: Versöhnung, Freiheit und Erneuerung in Christus. Angesichts der schmerzlichen Erfahrungen in der Vergangenheit und angesichts der Sorge um eine erfolgreiche Zukunft unseres Landes, des europäischen Kontinents und unseres schönen Oberschlesischen Land – sind dies sehr wesentlichen Worte.

Als ihre Verlängerung sind die Worte des Papstes Franziskus aus der Ezyklika *Fratelli tutti* über die Brüderlichkeit und gesellschaftliche Freundschaft zu sehen. Bei der Benennung der wichtigen Aufgaben zur Erneuerung der Kirche und der Welt, ruft der Papst auf, Bemühungen zu unternehmen, welche die Gegenwart des Friedens durch die Begegnung mit dem anderen Menschen aufzubauen helfen könnten.

Umiłowani w Chrystusie Siostry i Bracia! Po raz 25-ty spotykamy się na Górze św. Anny jako przedstawiciele Mniejszości Narodowych i Etnicznych – aby przeżyć naszą roczną pielgrzymkę. Odbywa się ona pod hasłem: **Pojednanie, wolność i odrodzenie w Chrystusie**. W obliczu bolesnych doświadczeń z przeszłości oraz mając na uwadze troskę o pomyślną przyszłość naszego kraju i Europy, i naszej pięknej Ziemi Górnego Śląska są to słowa bardzo istotne.

Jakby na ich przedłużeniu jest myśl papieża Franciszka z encykliki *Fratelli tutti* o braterstwie i przyjaźni społecznej. Określając zasadnicze zadanie ku odnowie Kościoła i świata, papież apeluje o podejmowanie wysiłku budowania teraźniejszości pokoju w spotkaniu z drugim człowiekiem.

Rzecz jasna temu wielkiemu wezwaniu trudno sprostać nie tylko z uwagi na pandemię. Problemem jest dzisiejszy styl życia, bardzo konsumpcyjny, nastawiony na spełnianie egoistycznych potrzeb, życie coraz bardziej w oddaleniu od Boga, z wielkim zaniedbaniem duchowego rozwoju. A przecież, przy całej słabości ludzkiej natury, jest w nas, chrześcijanach, wielki potencjał Bożej mocy do życia w zgodzie, we wspólnocie i braterstwie. Jako wyznawcy Chrystusa jesteśmy nowym stworzeniem i mamy od Boga wielką moc do układania życia po Bożemu, czyli inaczej niż lansuje i czyni świat. Apostoł tak o tym mówi: „Jeżeli ktoś pozostaje w Chrystusie jest nowym stworzeniem. To co dawne minęło [...]. w imieniu Chrystusa spełniamy posłannictwo jakby Boga samego, [...] w imię Chrystusa prosimy; pojednajcie się z Bogiem!”.

Selbstverständlich, nicht nur auf Grund der Pandemie kann man dieser Herausforderung nicht nachkommen. Das Problem liegt in unserem Lebensstil, der vom Konsum beherrscht, auf die Befriedigung der egoistischen Bedürfnisse ausgerichtet ist. Das Leben entfernt sich von Gott und die geistige Entfaltung wird vernachlässigt. Und dennoch, bei aller Schwäche unserer menschlichen Natur, gibt es in uns Christen das Potential der göttlichen Kraft zu einem Leben in Eintracht, in Gemeinschaft und Brüderlichkeit.

Der Apostel spricht es an: „Wenn also jemand in Christus ist, dann ist er eine neue Schöpfung: Das Alte ist vergangen (...) Wir sind also Gesandte an Christi statt und Gott ist es, der durch uns mahnt. Wir bitten an Christi statt: Lasst euch mit Gott versöhnen!“

Um das Werk der Versöhnung mit Gott zu verwirklichen, ist es notwendig vor IHM in Wahrheit zu stehen, Buße tun, das heißt – aus dem Leben all das zu entfernen, was uns von Gott trennt, und ebenfalls sich untereinander zu versöhnen: um Vergebung bitten, unseren Schuldigern vergeben, ein Leben in Einfernehmen und Einheit mit Anderen führen. Daher sind die Worte des Heiligen Johannes Paul II. (des zweiten), die er am St. Annaberg im Jahre 1983 ausgesprochen hat immer aktuell, dass unser Oberschlesisches Land dauerhaft einer vielfeltigen Versöhnung bedarf, u.a. (unter einander) der Versöhnung mit der Vergangenheit. Ohne diese Versöhnung – fällt es schwer in die Zukunft zu schauen und ohne Ängste über eine erfolgreiche Entwicklung nachzudenken. Der Apostel Paulus ermahnt uns deutlich, indem er uns daran erinnert, dass Gott uns mit dem Dienst der Versöhnung auf der Grundlage des Erlösungswerkes Christi beauftragt hat.

Realizacja dzieła pojednania z Bogiem domaga się naszego stanięcia przed Nim w prawdzie, podjęcia pokuty, czyli eliminowania z życia tego, co nas od Boga oddziela, ale także pojednania między nami: prośby o przebaczenie, darowania win naszym winowajcom, życia w zgodzie i jedności z innymi. Są więc ciągle aktualne słowa św. Jana Pawła II, które skierował do nas tu na Górze św. Anny w 1983 roku, że ta nasza Ziemia Górnego Śląska ciągle potrzebuje wielorakiego pojednania, m.in. pojednania z przeszłością. Bez tego pojednania – trudno z nadzieją spoglądać w przyszłość i myśleć bez obaw o pomyślnym rozwoju. Apostoł też się wyraźnie o to upomina, przypominając, że Bóg zlecił nam posługę jednania osadzoną na fundamencie Chrystusowego dzieła odkupienia.

Chrystusowe odkupienie jest źródłem naszego wyzwolenia od uprzedzeń, nacjonalizmów, totalitaryzmów, nienawiści rasowej i etnicznej, antysemityzmu, ksenofobii, dyskryminowania kogokolwiek, jak również prześladowania z powodu religii i osobistych przekonań (zob.: Traktat 1991, Art. 2). Ono też uzdalnia nas do przebaczenia i pojednania. Dlatego nie możemy być obojętni na to wszystko, co ciągle się ujawnia jako wielkie wyzwania społeczne,

także w perspektywie historycznej. Mam na myśli m.in. wydarzenia na Górnym Śląsku sprzed 100 lat: plebiscyt, tzw. III powstanie śląskie i podział Górnego Śląska.

Das Erlösungswerk Christi ist die Quelle unserer Befreiung aus den Fesseln von Nationalismus, Totalitarismus, Rassen Hass und Hass zwischen Volksgruppen, Antisemitismus, Fremdenhass und Diskriminierung irgendeines Menschen, so wie die Verfolgung aus religiösen und ideologischen Gründen (Siehe: Vertrag von 1991, Art. 2). Dieses Werk Christi befähigt uns zu Vergebung und Versöhnung. Daher können wir den gesellschaftlichen Herausforderungen nicht gleichgültig gegenüber stehen, auch nicht in der geschichtlichen Perspektive. Hier denke ich an die Ereignisse von vor 100 Jahren: die Volksabstimmung, den sogenannten III. (Dritten) Schlesischen Aufstand und die Teilung Oberschlesiens.

In Anbetracht der Versöhnung braucht man nicht nur das Gebet für die Gefallenen auf beiden Seiten. Wir brauchen auch ein gemeinsames Gedenken dieser tragischen Ereignisse, und mehr noch eine größere Sensibilität für das Wahrheitsempfinden bezüglich der vergangenen Ereignisse. Ein Ausdruck hierfür ist die Achtung des historischen Gedenkens, welches anders bei der polnischen Mehrheit und anders bei der deutschen Minderheit ist, und noch anders in der Herzen der einheimischen Bevölkerung empfunden wird. Daher müssen entsprechende Schritte eingeleitet werden, um sich gegenseitig nicht zu verletzen. Es müssen entsprechende Worte ausgesprochen und entsprechende Handlungen unternommen werden, die zur Vergebung und Versöhnung führen.

Z myślą o pojednaniu potrzeba nie tylko modlitwy, za tych którzy wówczas zginęli po obydwu stronach. Potrzeba też wspólnego upamiętnienia tych tragicznych wydarzeń, a nade wszystko obudzenia większej wrażliwości na przeżywanie prawdy o tamtych wydarzeniach, czego podstawą jest poszanowanie pamięci historycznej, która jest w głowach i sercach mieszkańców Górnego Śląska. Ponieważ jest nieco inna w sercach polskiej większości i niemieckiej mniejszości, i jeszcze inna w sercach autochtonów, trzeba podjąć stosowne kroki, by się nawzajem nie ranić: wypowiedzieć stosowne słowa i wprowadzić w życie odpowiednie czyny prowadzące do przebaczenia i pojednania.

To niezwykle ważne zadanie, aby – jak mówiłem 2 maja tu w bazylice – „nie niszczyć tego, co już osiągnęliśmy w stosunkach między Polską i Niemcami, tego naprawdę budującego poziomu pojednania między narodami polskim i niemieckim. Aby też nie zniszczyć tego, co jest udziałem lokalnej społeczności na Górnym Śląsku – życia w zgodzie, pokoju, zrozumieniu i współpracy, jak to było przed I wojną światową. Wówczas nasi przodkowie funkcjonowali tu razem i obok siebie, jako mieszkańcy regionu mający swe propolskie lub pronie-

mieckie sympatie, często dwujęzyczni i przywykli do różnorodności”. To w pewnej mierze z powrotem osiągnęliśmy i tego nie wolno nam zaniedbać i zmarnować.

Das ist eine sehr wichtige Aufgabe – um – (wie ich in der Basilika hier vor Ort am 2. Mai gesagt habe) – „das nicht vernichten, was wir schon in den Beziehungen zwischen Polen und Deutschland erreicht haben: Dieses wahrhaft nachahmenswerte Niveau der Versöhnung zwischen den Polen und den Deutschen. Damit auch nicht vernichtet wird, was der Anteil der lokalen Gesellschaft in Oberschlesien ist: das Leben in Einheit und Frieden, Verständnis und Zusammenarbeit, wie dies vor dem I. (Ersten) Weltkrieg war. Damals lebten hier unsere Vorfahren miteinander und nebeneinander. Als Einwohner dieser Region hatten sie ihre polnische und pro-deutsche Sympathien, oft waren sie zweisprachig und waren es gewohnt in Vielfalt zu leben.“ Das haben wir im gewissen Sinne zurück-gewonnen und das dürfen wir nicht vernachlässigen und nicht verlieren.

Wir müssen weiter den Weg der Offenheit den Andern gegenüber weitergehen bis zu vollen Versöhnung. Ohne einer völligen Vergebung und Versöhnung beliben wir an einem Toten-Punkt stecken mit gegenseitigen Beschuldigungen, einer Aufrechnung von Leid und Verbrechen, mit Misstrauen und gegenseitigen Verdächtigungen einer Feindlichkeit. **Christus hat die Mauer der Feindschaft niedergerissen und hat uns dazu aufgefordert ihm zu folgen.**

Trzeba dalej kroczyć drogą otwartości na innych ku pełnemu pojednaniu. Bez pełnego przebaczenia i pojednania utkniemy w martwym punkcie wzajemnych oskarżeń, naliczania krzywd i zbrodni, traktowania siebie z nieufnością i podejrzewania siebie nawzajem o wrogość. A przecież Chrystus zburzył rozdzielający nas mur wrogości i wezwał nas, abyśmy szli Jego śladami.

Rzecz jasna w realizacji procesu pojednania nie chodzi o wymazanie z pamięci przeszłości. Rzetelna pamięć o czasach minionych – jest ważna zwłaszcza dla rozwoju własnej tożsamości i nie należy jej zaniedbywać. Trzeba też Wszechmogącego Boga, Pana Dziejów prosić o jej uzdrowienie i trzeba wiele się modlić, także tu dziś razem, o łaskę pojednania na rzecz wspólnego dobra naszej otwartej i życzliwej śląskiej ziemi. Ponad grobami i ludzką krzywdą powinniśmy się zdobywać na odwagę i heroizm podania sobie dłoni i otwierania serc do dialogu i przyjaznej współpracy.

Es ist klar, dass wir auf dem Weg zu Versöhnung das Gedenken der vergangenen Tage nicht auslöschen dürfen. Das ernsthafte Gedenken der vergangenen Zeiten – ist wichtig, besonders für die Entfaltung der eigenen Identität. Daher sollte dieses nicht vernachlässigt werden. Wir sollten auch den Allmächtigen Gott, den Herrn der Geschichte, um Heilung und

Gnade der Versöhnung zu Gunsten Aller, die unser offenes und freundliches schlesisches Land bewohnen. Über den Gräbern und dem menschlichen Leid sollten wir uns zum Mut und Heroismus hinreisen lassen, sich die Hände reichen und die Herzen für ein Dialog und freundliche Zusammenarbeit öffnen.

Davon ist die Rede im Vertrag über die gute Nachbarschaft zwischen Deutschland und Polen vom 17. Juni 1991 – der vor 30 Jahren unterzeichnet wurde. Im ersten Artikel der Vereinbarungen verpflichten sich beide Seiten – in europäischer Verantwortung – alle Kräfte einzusetzen und den Wunsch beider Völker nach dauerhafter Verständigung und Versöhnung in die Tat umzusetzen. Möge Jede und Jeder von uns an diesem Werk teilnehmen und sich im Sinne der Versöhnung im eigenen Umfeld zu engagieren. Das dürften in der Gesellschaft nicht nur die Amtsträger hervorbringen. Dies sollte unser ALLER Beitrag zu Erneuerung der Kirche und des gesellschaftlichen Lebens sein. Auf den Weg der Zivilisation der Liebe, der gelebten Brüderlichkeit und der gesellschaftlichen Freundschaft leiten uns die Worte aus dem Buch Jesaja und die Seligpreisungen, die wir vor Kurzem gehört haben.

Temat pojednania jest wyraźnie obecny w traktacie o dobrym sąsiedztwie między Polską a Niemcami, który podpisano 17 czerwca 1991 roku, czyli przed 30-tu laty. W pierwszym artykule obydwie strony traktatu świadome odpowiedzialności europejskiej zobowiązują się, że „dołożą starań, aby urzeczywistnić pragnienie obu Narodów osiągnięcia trwałego porozumienia i pojednania”. Niech przeto każdy z nas weźmie udział w tym dziele, zaangażuje się w nie w swoim środowisku życia. Powinno być na to stać nie tylko tych, którzy piastują społecznie ważne urzędy i funkcje. To będzie konkretny nasz wkład w odnowę Kościoła i społeczeństwa, w którym żyjemy. Na taką drogę budowania cywilizacji miłości, urzeczywistniania braterstwa i przyjaźni społecznej kierują nas słowa z Księgi Izajasza i Chrystusowe błogosławieństwa, które przed chwilą wybrzmiały.

Mamy bowiem wielki potencjał mocy Bożego Ducha ku życiu po Bożemu i wiarę w sercach dla odradzania się w Chrystusie, ale z tych Bożych darów trzeba lepiej korzystać. Stąd potrzeba większego zatroskania o nasz duchowy rozwój, ponieważ dobre owoce rodzą się na żyznej glebie, którą jest zadbane serce człowieka.

Wir haben ein großes Potential an Kraft des Heiligen Geistes, der uns zum Leben nach Gottes-Art und zum Glauben im Herzen führt, damit wir uns in Christus erneuern. Aus diesen Gaben sollten wir mehr schöpfen. Daher ist es wichtig sich um die geistige Entfaltung besser zu sorgen, denn die guten Früchte wachsen auf einem fruchtbaren Boden und das ist das gepflegte menschliche Herz.

Im Gleichnis vom Sämann spricht Jesus direkt das gute und edle Herz an. Ein solches Herz gestalten wir nicht selbst, anhand eigener Fürsorge und Anstrengung. Dieses braucht die Nähe zu Gott, gemäß den Worten des Propheten Jesaja: „Sucht den HERRN, er lässt sich finden, ruft ihn an, er ist nah!“ Wir haben einen einfachen Zugang zum Herrn; er wartet in jeder Kirche. Dorthin müssen wir uns jedoch mit Glauben und mit reinem Herzen begeben, und aus den heiligen Geheimnissen der Göttlichen Liebe schöpfen. Wir brauchen auch diese Haltung, auf welche Gott mit den Worten hinweist: „Hört auf mich, neigt euer Ohr mir zu und kommt zu mir. Hört auf mich und eure Seele wird leben“. Es bestehen keine Zweifel, dass es heute zu wenig Gehorsam Gott gegenüber gibt und wir brauchen mehr Leben aus dem Evangelium Jesu Christi, aus seinen Seligpreisungen. Das ist der Weg nicht nur zur Versöhnung, sondern auch zu wahren Freiheit und Erneuerung in Christus. Nur dann wird das Reich Gottes unter uns zunehmen, das heißt, es wird mehr Wahrheit und Leben, mehr Heiligkeit und Gnade, mehr Gerechtigkeit, Liebe und Frieden geben.

W przypowieści o siewcy Pan Jezus mówi wprost o sercu dobrym i szlachetnym. Takiego serca nie ukształtujemy jednak sami, w oparciu o własne staranie i wysiłek. Dlatego trzeba się zbliżyć do Boga, zgodnie z pouczeniem Izajasza: „Szukajcie Pana, gdy się pozwala znaleźć, wzywajcie Go, dopóki jest blisko!“. Mamy bowiem łatwy dostęp do Pana, czeka na nas w każdej świątyni. Trzeba jednak przychodzić z wiarą i czystym sercem czerpać ze świętych tajemnic Bożej miłości. Trzeba też tej postawy, którą Pan Bóg sam jasno określa: „Słuchajcie Mnie [...], nakłońcie wasze ucho i przyjdźcie do Mnie, posłuchajcie Mnie a dusza wasza żyć będzie“. Nie ulega bowiem wątpliwości, że jest dziś za mało posłuszeństwa Bogu i że potrzeba więcej życia Ewangelią Jezusa, Jego błogosławieństwami. To droga nie tylko do pojednania, ale też do prawdziwej wolności i odrodzenia w Chrystusie. Tylko wówczas będzie więcej Królestwa Bożego pośród nas, to znaczy: więcej prawdy i życia, świętości i łaski, sprawiedliwości, miłości i pokoju. Amen.